

VERSLAG VAN DE IDA-16 ONDERHANDELINGEN

1. Inleiding

Hieronder brengen wij u verslag uit van het verloop van de onderhandelingen die in december jl. werden afgesloten. De onderhandelingen bestonden uit vier rondes en namen negen maanden in beslag. Naast de donorlanden namen hieraan ook vertegenwoordigers uit ontvangende landen deel en waren waarnemers aanwezig van de regionale ontwikkelingsbanken. Voorafgaand aan de tweede ronde vond een consultatieoverleg met Afrikaanse opinieleiders plaats.

Alles overziend hebben de onderhandelingen geresulteerd in een aantal uitkomsten die moeten leiden tot een verdere versterking van IDA als effectief multilateraal kanaal voor economische groei en armoedebestrijding. Het verslag gaat in op de thema's die tijdens de IDA-16 onderhandelingen prioriteit hadden: het behalen van meetbare resultaten, fragiele staten, klimaatverandering, gender en een mondiale crisisfaciliteit. Onder de deelnemers bestond overeenstemming dat ontwikkelingsresultaten bovenaan de agenda moeten staan. De speciale thema's kregen aparte aandacht met de bedoeling ze nog beter in te bedden in IDA's kernactiviteiten. Brazilië wist dit puntig te verwoorden: *"No trust fund approach to poverty alleviation"*. IDA-16 stond uiteraard in het teken van het behalen van de *Millennium Development Goals* (MDGs). Er werd dan ook kritisch gekeken naar IDA's aandeel bij het behalen van de MDGs. Bijlage 1 bevat de *executive summary* van het eindrapport: *"Delivering Development Results"*.

Dit verslag bevat tevens een toelichting op de Nederlandse financiële bijdrage. Gelet op de sleutelpositie die IDA inneemt in de internationale hulparchitectuur, de focus van IDA op economische ontwikkeling en de hoge scores van IDA op effectiviteit en transparantie heeft Nederland voor IDA-16 ingezet op een aandeel dat gelijk is aan dat in IDA-15. Met dit aandeel van 3,0 procent neemt Nederland de achtste plaats in van IDA donoren. In totaal komt de Nederlandse bijdrage neer op een bedrag van € 787 miljoen voor de driejarige periode 2012-2014..

Zodra de Staten-Generaal de eerste suppletoire begroting 2011 heeft goedgekeurd, en daarmee goedkeuring heeft gegeven aan de Nederlandse bijdrage aan de middelenaanvulling, zal Nederland zijn *Instrument of Commitment* (IoC) neerleggen.

2. De prioriteiten van IDA-16

De uitkomst van de discussie over de focus en prioriteiten van IDA tijdens de vier rondes is vastgelegd in het eindrapport: *"Delivering Development Results"*. Hierin staan de belangrijkste beleidsaanwijzingen voor het driejarige IDA-programma voor 2012 - 2014 beschreven. Het rapport vormt de basis voor de tussentijdse bespreking van de voortgang van IDA-16 tijdens de *Mid-Term Review* (MTR) in november 2012. De prioriteiten van IDA-16 kunnen als volgt worden samengevat:

IDA's focus op ontwikkelingsresultaten

- Nadruk op het behalen van meetbare resultaten – Het resultatenraamwerk zal voor IDA-16 worden uitgebreid, waarbij duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen de ontwikkelingsresultaten die door IDA-landen gerealiseerd zijn en de operationele en organisatorische effectiviteit van IDA als instelling. Middels de zogenaamde *IDA Report Card* kan worden bijgehouden in hoeverre doelstellingen voor verbetering van het functioneren van IDA worden bereikt. Verder zijn indicatoren toegevoegd om het meten van resultaten voor gender en klimaat te verbeteren. Evaluaties van de onafhankelijke evaluatiedienst van de Wereldbank zullen gebruikt blijven worden om IDA's resultaten te versterken.
- Decentralisatie van beslisbevoegdheid naar het veld - Een voorbeeld van een uitdaging voor het vergroten van de effectiviteit van IDA is verdere decentralisatie van personeel en beslisbevoegdheden naar landenkantoren. Decentralisatie is naar onze mening van groot belang om de klantgerichtheid van IDA verder te vergroten, maar brengt kosten met zich mee en vereist aanpassingen in de organisatie. De komende periode zullen barrières voor verdere decentralisatie in kaart worden gebracht.
- Versterking van betrokkenheid van ontvangende landen - Om *ownership* te versterken zal IDA meer dan voorheen, naast overheden, ook nationale parlementen en het maatschappelijk middenveld in IDA-landen betrekken bij het opstellen van ontwikkelingsstrategieën.
- IDA's rol in de internationale hulparchitectuur - Fragmentatie van ontwikkelingshulp is, ondanks inspanningen van donoren, nog steeds een enorm probleem. IDA speelt een cruciale rol in het tegengaan van die fragmentatie. IDA geldt als platform voor het samenbrengen van diverse hulpstromen waardoor deze op landenniveau op gecoördineerde wijze kunnen worden ingezet. Voor Nederland is dit van belang omdat dit de effectiviteit van hulp vergroot en de focus van donoren op gebieden waar zij een meerwaarde hebben mogelijk maakt en verscherpt. Daarnaast zal IDA-16 op landenniveau selectief zijn ten aanzien van de prioriteiten en de activiteiten die worden ontplooid. Deze activiteiten, waaronder financiering, advies en coördinatie, zullen worden afgestemd met die van andere spelers (waaronder VN, bilaterale donoren, regionale ontwikkelingsbanken, verticale fondsen).

Speciale thema's voor IDA-16

- Mondiale publieke goederen – In IDA-16 zullen klimaat en voedselzekerheid prioriteit krijgen. IDA-projecten zullen worden beoordeeld op mogelijke gevolgen voor klimaatverandering en adaptatie zal bijzondere aandacht krijgen. Naast de investeringen op het gebied van landbouw en voedselzekerheid die binnen IDA gedaan worden, zullen IDA-fondsen via het *Global Agriculture and Food Security Program* (GAFSP) voor programma's voor voedselzekerheid worden ingezet.
- Fragiele staten – 33 van de 79 IDA-landen kwalificeren als fragiele staat. Tijdens IDA-16 zal prioriteit worden gegeven aan de specifieke uitdagingen van deze groep landen. Een werkgroep, met deelname van donoren, lenende landen en Wereldbankstaf, zal aanbevelingen opstellen. Hierbij kan gedacht worden aan de samenwerking met andere partners in het veld, de allocatie van middelen en de keuze van instrumenten die in fragiele staten worden ingezet. Het *World Development Report 2011* over fragiele staten zal een belangrijke leidraad zijn.

- Gender – het belang van gendergelijkheid in de armoedebestrijding wordt nog te vaak onderschat. IDA-16 zal toezien op verdere integratie van gender in regionale actieplannen. Ook zal de rol van vrouwen in economische ontwikkeling meer gewicht krijgen in IDA-projecten. Indicatoren hiervoor worden aan het resultatenraamwerk toegevoegd.
- Crisisfaciliteit – Binnen IDA wordt een zogenaamd *Crisis Response Window* (CRW) opgezet. Met deze faciliteit worden extra middelen beschikbaar gesteld aan IDA-landen wanneer deze getroffen worden door exogene schokken (zoals natuurrampen, economische- en voedselcrises). Een belangrijke reden voor steun aan de CRW is dat het fonds het optuigen van dure en gefragmenteerde faciliteiten tijdens crises overbodig kan maken. Bovendien kunnen de middelen, die tijdens een crisis via de CRW worden ingezet, aansluiten bij bestaande ontwikkelingsstrategieën van getroffen landen.

3. De omvang van de middelenaanvulling van IDA-16

De donoren kwamen tot definitieve overeenstemming over het financiële raamwerk voor IDA-16 tijdens de vierde onderhandelingsronde (14-15 december 2010 te Brussel). De 16^e middelenaanvulling bedraagt in totaal SDR 32,8 miljard (€ 38,4 miljard), een nominale groei van 20 procent ten opzichte van IDA-15. Tabel 1 geeft een overzicht van het financieringsraamwerk van IDA-16, uitgesplitst naar de diverse onderdelen.

De bijdragen van donoren komen op SDR 21,1 miljard (€ 24,7 miljard). Hoewel de totale envelop voor IDA-16 fors gegroeid is, vertonen de donorbijdragen slechts een lichte verhoging (2 procent). In de eerste plaats bestaan donorbijdragen uit reguliere bijdragen aan IDA-16. De helft (25) van de donoren, inclusief Nederland, behoudt een gelijkblijvend aandeel in de hogere IDA-begroting. Tien donoren verlagen het aandeel (hieronder EU-landen als Griekenland, Ierland, Portugal en Italië) en tien donoren verhogen het aandeel (hieronder opkomende economieën als China, Singapore, Koeweit, Mexico en Korea). Voorts dragen donoren bij aan compensatie voor IDA voor schuldkwijtschelding. Om te voorkomen dat de financiële slagkracht van IDA wordt ondermijnd door de eerdere afspraken over schuldverlichting wordt IDA gecompenseerd voor de kwijtschelding van IDA-leningen in het kader van het *Heavily Indebted Poor Countries* (HIPC) Initiatief en het *Multilateral Debt Relief Initiative* (MDRI). Ook is er compensatie voor het wegwerken van betalingsachterstanden van doorgaans zwaar verschuldigde landen. En tot slot is er de compensatie voor het verstrekken van giften. Tot deze giften is een aantal jaren geleden besloten in het kader van schuldhoudbaarheid, voor het mislopen van terugbetalingen wordt IDA gecompenseerd.

De bijdragen van interne middelen komen in totaal op SDR 11,7 miljard (€ 13,7 miljard), een verhoging van 75 procent ten opzichte van IDA-15. Een groot deel van deze verhoging komt doordat een aantal voormalige klantlanden van IDA (waaronder China, Egypte en Macedonië) hun nog uitstaande leningen versneld terugbetalen aan IDA. Verder zijn de leenvoorwaarden van IDA voor zogenaamde *blend countries* – landen die van zowel IDA als IBRD lenen, en daarnaast (beperkte) toegang hebben tot de kapitaalmarkten – aangescherpt. Ook dragen andere onderdelen van de Wereldbank-groep bij aan IDA: de bijdrage uit het netto-inkomen van de *International Bank for Reconstruction and Development* (IBRD)

aan IDA-16 is SDR 1,3 miljard, en ook de *International Finance Corporation* (IFC) draagt met SDR 717 miljoen substantieel bij.

Tabel 1: Financieringsraamwerk van IDA-16

(SDR = USD 1,50 = € 1,17)		Totaal	
		SDR mln.	EUR mln.
Totaal donorbijdragen		21.068	24.650
	reguliere bijdragen IDA-16	15.799	18.485
	compensatie HIPC-kosten	1.320	1.544
	compensatie kosten van achterstanden	381	446
	compensatie verstrekken van giften	56	66
	compensatie MDRI-kosten (2020-2022)	3.512	4.109
Interne financiering		11.725	13.718
	Reguliere terugbetalingen	6.575	7.693
	Versnelde terugbetalingen	1.809	2.117
	Verscherping leenvoorwaarden	1.314	1.537
	Netto inkomen Wereldbank Groep	2.027	2.372
TOTAAL		32.794	38.369

Nederland heeft een toezegging gedaan aan IDA-16 van in totaal € 787 miljoen (zie tabel 2). Voor de reguliere bijdrage is vastgehouden aan een aandeel van 3,0 procent. De donorbijdragen aan de kosten van HIPC en het wegwerken van achterstanden worden traditioneel gebaseerd op de aandelen in IDA-13. Het aandeel van Nederland hierin bedraagt 2,87 procent.

Bij de besluitvorming over het MDRI in 2006 hebben donoren afspraken gemaakt voor de volledige periode waarover MDRI van toepassing is, van 2007 tot 2044. Enkele donoren hebben voor deze gehele periode ook al loCs verstrekt. Formele toezeggingen middels loCs moeten in ieder geval worden gedaan voor de komende 10 jaren, en bij elke middelenaanvulling wordt daar drie jaar aan toegevoegd (zogenaamde *ten-year rolling commitments*). In de IDA-16 onderhandelingen is donoren derhalve gevraagd aanvullende toezeggingen te doen voor in ieder geval de periode 2020-2022, Het gaat dan om een totaalbedrag van SDR 3,5 miljard. Nederland zal voor zijn aandeel het bestaande loC aanpassen.

Tabel 2: Nederlandse bijdrage aan IDA-16

(SDR = USD 1,50 = € 1,17)	Aandeel	Bijdrage	
		SDR mln.	EUR mln.
reguliere bijdrage IDA -16	3,00%	618,41	724,76
compensatie HIPC-kosten	2,87%	39,82	46,67
compensatie kosten van achterstanden	2,87%	11,48	13,46

compensatie verstrekken van giften	2,87%	1,72	2,02
compensatie MDRI-kosten (2020-2022)	2,87%	n.v.t.	n.v.t.
TOTAAL		671,43	786,91

Uit tabel 3 blijkt dat enkele grote Europese donoren hun bijdrage hebben verminderd. Meest opvallende daler is Italië dat jarenlang een stabiel aandeel had van 3,8 procent. Daarentegen verhogen de VS en Japan hun aandeel licht en blijven de andere top-10-landen op hetzelfde niveau. Spanje streeft Nederland voorbij. Het gezamenlijke aandeel van de EU-landen in de totale middelenaanvulling is gedaald naar 53 procent, mede door de fors lagere bijdragen van EU-landen als Griekenland, Ierland, Portugal en Italië.

Onder Spaans en Belgisch voorzitterschap vond een goede coördinatie plaats tussen Europese landen, diverse malen resulterend in een gezamenlijke inbreng tijdens de onderhandelingen. Het op strategische onderwerpen spreken met één Europese stem bleek effectief, bijvoorbeeld bij de vormgeving van het beleid voor fragiele staten en op het gebied van ontwikkelingseffectiviteit. Van de 27 EU-lidstaten zijn er 24 donor (Bulgarije, Malta en Roemenië ontbreken, al heeft Roemenië de onderhandelingen als waarnemer bijgewoond).

Tabel 3: Top 10 aandelen (reguliere bijdragen)

	IDA-16	IDA-15	IDA-14
VK	12,08%	14,39%	12,14%
VS	11,36%	11,24%	12,95%
Japan	10,41%	9,28%	11,75%
Duitsland	6,01%	7,11%	7,96%
Frankrijk	4,88%	6,49%	7,20%
Canada	3,98%	3,98%	3,75%
Spanje	3,17%	3,00%	2,20%
Nederland	3,00%	3,00%	2,80%
Zweden	2,96%	2,96%	2,96%
Italië	2,23%	3,80%	3,80%

4. Nabeschuiving

Wij zijn tevreden over de behaalde resultaten willen daarom het Nederlandse aandeel handhaven op 3,0%. Zoals hierboven al is gemeld, worden ter begeleiding van het IDA-16 proces werkgroepen ingesteld, bestaande uit donoren, lenende landen en IDA-management. In deze werkgroepen zullen verschillende onderwerpen worden uitgediept ten behoeve van de MTR. Nederland zal deelnemen aan de werkgroepen over het resultatenraamwerk en de financiële duurzaamheid. Verder zal in de komende periode de uitvoering van de IDA-16 afspraken door Nederland nauwlettend worden gevolgd via de Raad

van Bewindvoerders en directe contacten met management en staf.

Bijlage 1: *Executive Summary “Delivering Development Results”*